

Proefsleuvenonderzoek (IVO-P)

**Kop IJsselveld, Montfoort
Gemeente Montfoort**

IDDS Archeologie rapport 1610

Colofon

Projectnummer	40211013/58748
In opdracht van	Gemeente Montfoort
Auteur	B.A. Corver
Redactie	A.W.E. Wilbers
Versie	1.3
Status	definitief

Autorisatie

P.A. van den Bos	Senior Archeoloog	24-12-2013	
------------------	-------------------	------------	--

Goedkeuring

Dhr. M.A.G. Dingemans	Gemeente Montfoort		
-----------------------	--------------------	--	--

© IDDS Archeologie
Noordwijk, december 2013
ISSN 2212-9650

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

SAMENVATTING:

In opdracht van de gemeente Montfoort is op 28 november 2013 een Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd in verband met de geplande (her)ontwikkeling van het plangebied Kop IJsselveld aan de Waardsedijk Oost 11 en 13 in Montfoort. In het plangebied zijn drie proefsleuven aangelegd met een totale omvang van 215 m² (5,2 % van het plangebied). Binnen het plangebied is geen vindplaats aangetroffen. Ter hoogte van het manegeterrein (werkput 1 en 2) bevinden zich veel baksteenresten en aardewerkfragmenten in en net onder de bouwvoor, die hier gedumpt lijken te zijn. In werkput 3 is een grote verstoring in het midden van het plangebied aangetroffen. Het betreft een sloot met vulling die overeenkomt met de slootligging van de kadasterkaart van 1811-1832. De sloot is ondermeer gevuld met recent puin. De oorspronkelijke ouderdom van de sloot is onbekend. Zo het lijkt staat de sloot ook aangegeven op de Rijnlandkaart uit 1647. Een stukje noordelijker is een baksteenpuinlaag aangetroffen, die ook in zuidoostelijke richting, buiten de sleuf, aanwezig moet zijn. Tussen het puin zijn enkele subrecente aardewerkscherven waargenomen. Mogelijk heeft het puin te maken met een woning of boerderij, die hier volgens de historische kaarten van het hoogheemraadschap van Rijnland uit 1615 en 1647 gestaan moet hebben.

Vanwege het ontbreken van archeologisch relevante sporen adviseert IDDS Archeologie om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

INHOUDSOPGAVE:

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET PLANGEBIED.....	4
1. INLEIDING	5
1.1. Onderzoekskader.....	5
1.2. Doel- en vraagstellingen van het onderzoek	5
1.3. Ligging van het plangebied	6
1.4. Werkwijze	7
2. VOORONDERZOEK.....	8
2.1. Fysische geografie	8
2.2. Archeologie	8
3. RESULTATEN VAN HET VELDWERK.....	9
3.1. Fysische geografie	9
3.2. Archeologie	11
4. CONCLUSIE	15
4.1. Beantwoording van de onderzoeksvragen	15
5. AANBEVELINGEN	17
5.1. Betrouwbaarheid	17
LITERATUUR EN KAARTEN.....	18
LIJST VAN AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN	19
BIJLAGEN	
1. Topografische kaart	
2. Werkputtenkaart	
3. Allesporenkaart	
a. Allesporenkaart werkput 1 en 2	
b. Allesporenkaart werkput 3	
4. Allesporenkaart	
5. Werkput 3 geplot op de kadasterkaart 1811-1832	
6. Determinatielijst vondsten	
7. Periodentabel	

Administratieve gegevens van het plangebied

<i>Onderzoeksmeldingsnummer</i>	58748
<i>Toponiem</i>	Kop IJsselveld, Waardsedijk Oost 11 & 13
<i>Plaats</i>	Montfoort
<i>Gemeente</i>	Montfoort
<i>Kadastrale aanduiding</i>	Linschoten, A, 1222, 1274, 1549, 2628, 4094 en 4294
<i>Provincie</i>	Utrecht
<i>Kaartblad</i>	31G
<i>Coördinaten</i> Centrum Hoekpunten	123.993/450.538 123.971/450.233 (nw) 123.975/450.226 (zw) 124.072/450.226 (no) 124.077/450.337 (zo)
<i>Oppervlakte</i>	4128 m ²
<i>Onderzoekskader</i>	Omgevingsvergunning
<i>Uitvoerder</i>	IDDS Archeologie Contactpersoon: dhr. B.A. Corver Postbus 126 2200 AC Noordwijk (ZH) Tel: 071-4028586 E-mail: bcorver@ids.nl
<i>Bevoegde overheid</i>	Gemeente Montfoort Contactpersoon: dhr. M.A.G. Dingemans Postbus 41 3417 ZG Montfoort Tel: 034-8476400
<i>Adviseur namens de bevoegde overheid</i>	Omgevingsdienst Utrecht Contactpersoon: mevr. H. van den Ende
<i>Beheer en plaats van documentatie en vondsten</i>	Provinciaal Depot voor Bodemvondsten van de provincie Utrecht
<i>Uitvoeringsdatum veldwerk</i>	28-11-2013

1. Inleiding

1.1. Onderzoekskader

In opdracht van de gemeente Montfoort heeft archeologisch onderzoeksbureau IDDS Archeologie op 28 november 2013 een inventariserend veldonderzoek d.m.v. proefsleuven (IVO-P), uitgevoerd aan de Waardsedijk Oost 11 en 13 (Kop IJsselveld) in Montfoort, gemeente Montfoort. De aanleiding van het onderzoek is de geplande uitbreiding van het bedrijventerrein IJsselveld ter plaatse van het plangebied. Het bedrijventerrein ligt ten noordoosten en noordwesten van het plangebied. Hierbij zal de bodem door graafwerkzaamheden worden verstoord tot een diepte van maximaal 1,0 m beneden maaiveld, waardoor er een kans aanwezig is dat eventueel aanwezige archeologische waarden verstoord dan wel vernietigd zullen worden.

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.2 (KNA; Centraal College van Deskundigen 2010) en conform het Programma van Eisen (PvE) dat voor dit onderzoek is opgesteld door IDDS Archeologie (Koekkelkoren en Corver 2013). Het veldwerk is uitgevoerd door A.M.H.C. Koekkelkoren (veldtechnicus) en B.A. Corver (senior-archeoloog en projectleider).

Deze rapportage bevat de resultaten van het onderzoek.

1.2. Doel- en vraagstellingen van het onderzoek

Het doel van het proefsleuvenonderzoek (IVO-p) is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting, zoals geformuleerd in het bureauonderzoek. Aan de hand van het veldonderzoek wordt informatie verkregen omtrent de aanwezige archeologische waarden (aard, omvang, datering, gaafheid, conservering en inhoudelijke kwaliteit). Vervolgens wordt een waardering van de archeologische waarden in het plangebied opgesteld. Het onderzoek besluit met een advies voor vervolgonderzoek of vrijgave.

Om de doelstelling te realiseren dient op de volgende onderzoeksvragen een antwoord te worden gegeven:

1. Wat is de aard, omvang, kwaliteit en het verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?
2. Wat is de diepte van archeologische sporen, structuren en lagen?
3. Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?
4. Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?
5. Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
6. Uit welke periode dateren de eventuele sporen?
7. Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?
8. Wat is de landschappelijke context van de aangetroffen structuren en sporen?
9. Zijn resten van een historische weg aanwezig, en zo ja, hoe is de weg opgebouwd? Is het opgeboorde puin te relateren aan deze weg? Wat is de datering van de weg? Zijn er aanwijzingen voor herstelwerkzaamheden?
10. Zijn er resten van de bebouwing aanwezig, die op 17e eeuwse kaarten aangegeven is? Zijn er sporen en structuren aanwezig die verband houden met het erf van de huisplaats en zo ja, waaruit bestaan deze? Hoe was het erf ingedeeld?
11. Zijn er aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten? En zo ja, wat is het karakter van deze activiteiten?
12. Indien geen of nauwelijks archeologische resten worden aangetroffen: wat is de reden hiervoor?
13. Is een behoudenswaardige vindplaats aanwezig? Zo ja, is deze te beschermen door middel van planaanpassing? Is vervolgonderzoek nodig?

1.3. Ligging van het plangebied

Het plangebied, aan de Waardsedijk Oost 11 en 13, bevindt zich ten westen van de historische kern van Montfoort bij het bedrijventerrein IJsselveld (bijlage 1). Het plangebied wordt in het zuidoosten begrensd door de Hollandse IJssel, in het westen door de N204 en in het noorden door de Waardsedijk Oost. De exacte ligging en contouren van het plangebied zijn nader weergegeven in bijlage 2.

Ten tijde van het veldonderzoek was het plangebied grotendeels braakliggend (overgroeide akker, Figuur 1) en als manegeterrein in het noordoosten (Figuur 2).

Figuur 1: Het plangebied richting het noordoosten.

Figuur 2: Het manegeterrein richting het zuiden.

1.4. Werkwijze

In het plangebied (dit is 160 x 25,8 m) zijn drie proefsleuven aangelegd met een totale omvang van 215 m² (5,2 % van het plangebied). De sleuven meten 2 x 5,5 m (werkput 1), 2 x 14 m en 2 x 88 m (werkput 3), parallel aan de Hollandsche IJssel (bijlage 3, 4). Het feit dat de noordelijke sleuf opgeknipt is in twee delen heeft te maken met de aanwezigheid van een paarden loopmolen. Er is gegraven met een rupskraan met een dichte bak met een gladde rand. Er is laagsgewijs verdiept tot in de top van de archeologisch interessante laag, circa 1 m –mv. Tijdens het graven is gebruik gemaakt van een metaaldetector, waarmee tevens de uitgenomen grond is onderzocht. Op meerdere plekken, circa om de 20 m, is machinaal verdiept om de bodemopbouw te verifiëren en te documenteren middels profielkolommen. In totaal zijn zeven profielen gedocumenteerd. In werkput 1 en 2 is een profiel aangelegd en in werkput 3 zijn verspreid vijf profielen aangelegd. De vondsten zijn per stratigrafische eenheid en per vak van 5 x 2 m gedocumenteerd. De vakverdeling van de werkputten gaan van zuid naar noord. De proefsleuven en sporen zijn digitaal ingemeten middels een GPS.

Voor het onderzoek is geen gebruik gemaakt van de mogelijke uitbreiding bij het aantreffen van relevante archeologische sporen.

2. Vooronderzoek

2.1. Fysische geografie

Het plangebied ligt in het Middelnederlandse rivierengebied. Dit gebied is ontwikkeld tijdens het Holoceen onder een stijgende zeespiegel. Volgens de stroomruggenkaart van Berendsen en Stouthamer (2001) ligt het plangebied op afzettingen van de stroomgordel van de Hollandse IJssel. De Hollandse IJssel ontstond rond 145 na Chr. en de afvoer verminderde na de afdamming bij Nieuwegein in 1285 na Chr. Sinds de afdamming is de Hollandse IJssel nog enkele malen buiten haar oevers getreden. Op de oeverafzettingen van de Hollandse IJssel zijn enkele archeologische resten gevonden uit de Romeinse tijd, maar vooral uit de Middeleeuwen.

2.2. Archeologie

In 2008 is voor het hele IJsselveldterrein een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd (Holl en De Boer 2008). Dit onderzoek meldt dat voor het onderhavige deel, Waardsedijk Oost 11 en 13, zich afzettingen bevinden van de Hollandse IJssel stroomgordel. Hier geldt een hoge kans op resten uit de Romeinse tijd en de Middeleeuwen.

Uit de historische kaarten valt op te maken dat het plangebied voor zover bekend in ieder geval tot 1930 altijd onbebouwd is geweest tot de aanleg van het bedrijventerrein. Daarom is er een lage kans op resten uit de Nieuwe tijd van vóór 1930.

Voor het plangebied IJsselveld is in 2012 een bureauonderzoek en verkennend booronderzoek uitgevoerd (Koekkelkoren en Haaring 2012). Onderstaand worden de resultaten beschreven van het verkennend onderzoek zoals deze in dat rapport vermeld zijn.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek wordt verwacht dat in de top van de oeverafzettingen van de Hollandse IJssel archeologische resten kunnen voorkomen uit de Romeinse tijd tot en met de Nieuwe tijd, maar met name resten uit de (Late) Middeleeuwen. De resten worden verwacht in de bovenste meter van het plangebied. De resten worden verwacht op de oeverwal, die bedekt zal zijn met latere afzettingen van de Hollandse IJssel.

In de top van de stroomrug in de ondergrond is een maaiveld gevormd die deels bestaat uit een humeuze laag op een diepte -1,0 m NAP in de zuidelijke helft van het plangebied. In deze laag kunnen resten voorkomen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd. De verwachting voor resten uit deze perioden is hoog op basis van de aanwezige resten in omgeving en de gunstige ligging van het plangebied ten opzichte van het omliggende lagere en nattere landschap.

Het oude maaiveld is bedekt met overstromingsafzettingen, waarvan de humeuze top aan het maaiveld ligt. Hier is het mogelijk resten uit de Nieuwe tijd aan te treffen, maar omdat deze laag sterk omgewerkt is en bovendien licht verbruind, is de kans voor het aantreffen van resten en sporen *in situ* uit deze periode laag.

In 2013 heeft een karterend booronderzoek plaats gevonden (Coppens en Sprangers 2013). De globale bodemopbouw in het gehele plangebied blijkt van boven naar beneden te bestaan uit verstoorde bovengrond (opgebrachte grond/bouwvoor, bestaande uit klei en zand), oeverafzettingen (klei), bedding- en kronkelwaardafzettingen (klei en zand), komafzettingen (klei en veen) en oudere stroomgordelafzettingen (klei en zand). Tijdens het karterend veldonderzoek zijn in de zone rond een huis(erf), dat op de historische kaarten staat, baksteenfragmenten aangetroffen. Resten van deze huisplaats zijn waarschijnlijk nog aanwezig in het plangebied. Deze vindplaats bevindt zich direct onder de bouwvoor (vanaf ca. 35 cm -mv) tot circa 1 m -mv, in de top van de ter plaatse aangetroffen oeverafzettingen. In de rest van het plangebied konden geen archeologische vindplaatsen vastgesteld worden.

Naar aanleiding van het karterend booronderzoek is geadviseerd om indien het niet mogelijk is de zuidelijke strook, het onderhavige plangebied voor het proefsleuvenonderzoek, te ontzien, de waarschijnlijk aanwezige resten van bebouwing uit de Nieuwe tijd in kaart te brengen door middel van een proefsleuvenonderzoek. De aandacht gaat hierbij uit naar de resten van een huisplaats.

3. Resultaten van het veldwerk

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het veldonderzoek vermeld. Allereerst zal worden ingegaan op de bodemopbouw en vervolgens op de archeologie.

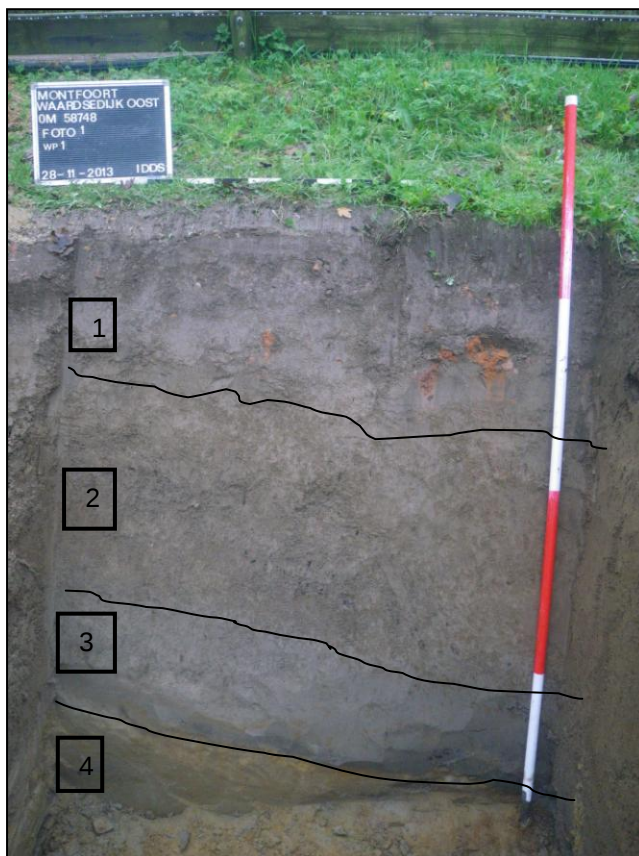
3.1. Fysische geografie

3.1.1. Profiel 1 en 2 (werkput 1 en 2)

De aangetroffen lagen betreffen allen stroomgordelafzettingen. Het vlak is aangelegd in de oeverwalafzettingen van Hollandse IJssel.

De profielen in werkput 1 en 2 (Figuur 3) laten een andere bodemopbouw zien dan de profielen 3 tot en met 7 in werkput 2 (Figuur 4). Het verschil zit met name in de onderste aangetroffen lagen. De onderzijde van profiel 1 (en 2) laat voornamelijk gele, grofzandige en zwak siltige afzettingen zien, die in de profielen 3 tot en met 7 vrijwel overal ontbreken. Het betreft hier beddingafzettingen (laag 4, profiel 1). Met een scherpe overgang bevindt zich hierboven een siltige, donkergrijze kleilaag van circa 15 cm in het noordoosten (profiel 2) en een circa 40 cm dikke lichtgrijze kleilaag in het zuiden (laag 3, profiel 1). De overgang bij profiel 2 is rommelig, vermoedelijk ontstaan door bioturbatie. Het is een (licht) humeuze laag met (horizontale) houtresten en wortelhout. Dit is een crevasseafzetting. Hierboven bevindt zich een dik pakket (circa 60 cm) oeverwalafzettingen. Het gaat om lichtbruine, matig siltige klei met schelpresten (laag 2). De laag hierboven (circa 50 cm dik) betreft eveneens oeverwalafzettingen, maar grijs van kleur en met een verstoord karakter (laag 1). Er bevinden zich resten baksteen, schelp en wortelresten in.

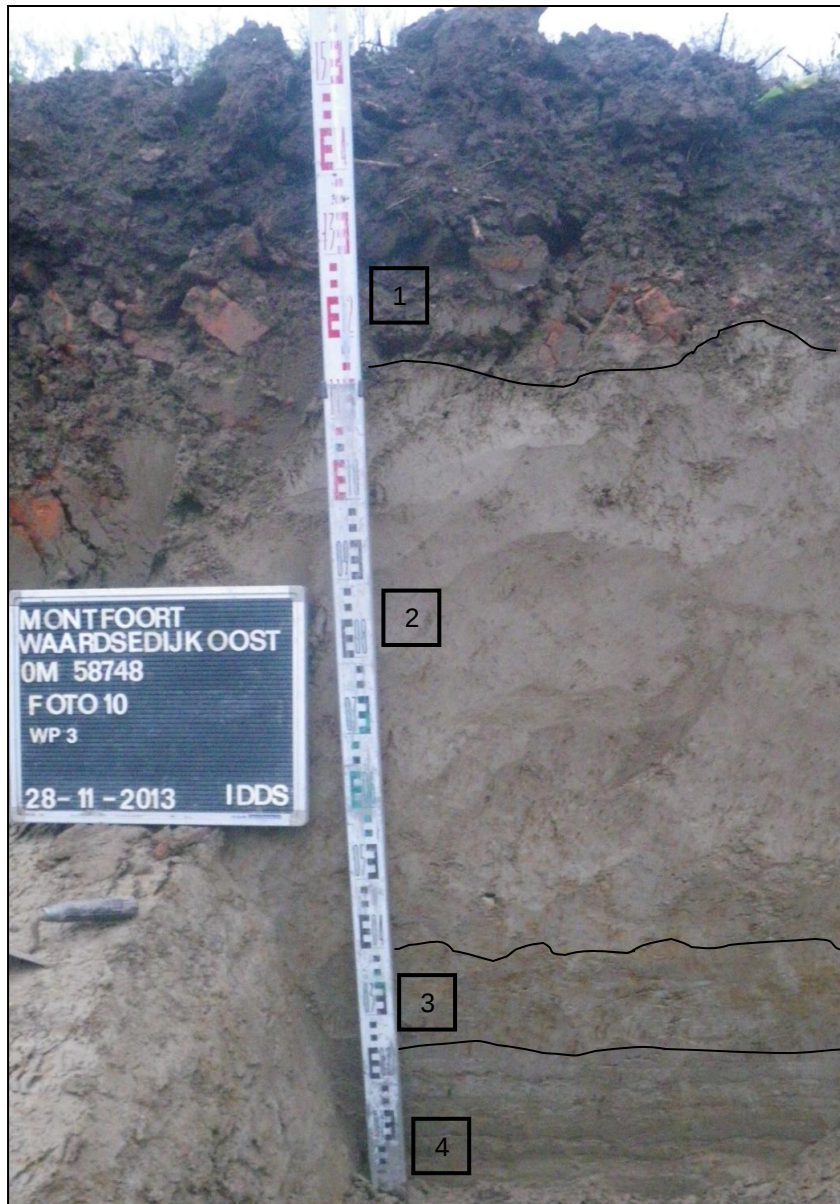
Opvallend is dat profiel 1 een schuine gelaagdheid kent. Dit is het best waarneembaar aan de lagen 3 en 4). Het betreffen natuurlijke afzettingen van een crevasserestgeul.

Figuur 3: Profiel 1 (zuidwestprofiel) van werkput 1 met laagnummers die overeenkomen met de besproken lagen in de tekst van paragraaf 3.1.2.

3.1.2. Profielen 3 tot en met 7 (werkput 3)

Deze profielen hebben doorgaans eveneens vier lagen (Figuur 4). Het gaat om een bouwvoor, al dan niet vermengd met de bovenste laag oeverwalafzettingen (laag 1). Hieronder bevindt zich een dik (50 – 100 cm) lichtbruin, grijs kleipakket (laag 2). De laag komt overeen met de laag omgewerkt overstromingsdek uit profiel 1 in het verkennend booronderzoek. De twee lagen hieronder betreffen siltige kleilagen met ijzervlekken in laag 3 en zandlaagjes in laag 4. Laag 3 ontbreekt in profielen 3 en 4. Lagen 3 en 4 horen bij elkaar en daarom ontbreekt laag 3 in sommige profielen. De lagen komen overeen met de klei en zandlagen uit vooronderzoek. Het zijn de klassieke kronkelwaardafzettingen. Het beddingzand ligt op de meeste plaatsen onder laag 4. In werkput 3 is wel op één locatie zandbank (beddingzand) in het vlak aangetroffen (Figuur 5).

Figuur 4: Profiel 6 (zuidoostprofiel) van werkput 3 met laagnummers, die overeenkomen met de besproken lagen in de tekst van paragraaf 3.1.3.

Figuur 5: Op de voorgrond duikt het beddingzand op in het vlak.

3.2. Archeologie

3.2.1. Sloot

Het onderzoek heeft geen relevante archeologische sporen opgeleverd. In het midden van werkput 3 is een grote verstoring aangetroffen. De verstoring strekt zich uit over 6,5 m en bestaat uit zand met bakstenen, tegels en recent puin (oud ijzer). In verband met de aard van de verstoring dat wil zeggen met verontreiniging, is het vlak opzettelijk hoger gehouden. De randen van de verstoring is kleiig. Het zand met het puin betreft een vulling. De ligging van de verstoring komt overeen met een perceelsgrens op de huidige kadasterkaart en een dikke lijn op de kadasterkaart van 1811-1832 (bijlage 5). Het is de vulling van een sloot. Argumenten zijn hiervoor de aard van vulling, d.w.z. geen verharding maar los puin, de kleiige randen van de verstoring, ofwel de oevers en de vermelding van de benaming 'oversluis' op kaart van 1647 in het verlengde van de verstoring, ter hoogte van de huidige Waardsedijk Oost (Figuur 6). Het is goed mogelijk dat de zwarte lijn door het midden van het plangebied de aangetroffen sloot betreft. Deze dateert dan in ieder geval uit de eerste helft van de 17^e eeuw.

Een plaatselijke uitbreiding was niet mogelijk in verband met de verontreiniging.

Figuur 6: Rijnlandkaart uit 1647 van J.J. Dou en S. van Brouckhuijsen.

3.2.2. Puinlaag

In de noordelijke helft van werkput 3 is een puinlaag aangetroffen. Het aangetroffen deel is ruim 2,5 m lang en 1,5 m breed en heeft een dikte van circa 55 cm. De top van de laag bevindt zich circa 20 cm onder het maaiveld (dit is 0,12 m +NAP). In het vlak heeft de laag een ovale omtrek. De begrenzing van de laag is niet aangetroffen. De laag gaat in zuidoostelijke richting buiten de werkput door. De laag bestaat uit baksteenbrokken. Hier bevinden zich geen complete bakstenen tussen. Hiertussen zijn enkele (sub)recente aardewerkfragmenten waargenomen. De aard van de laag is onduidelijk. Mogelijk heeft het te maken met een woning of boerderij die hier volgens de historische kaarten van het hoogheemraadschap van Rijnland uit 1615 en 1647 gestaan moet hebben. Gezien de fragmentatiegraad van de bakstenen moet er grondig gesloopt zijn geweest. De ligging van de puinlaag komt overeen met de locatie van boring 12 van het karterend onderzoek.

Figuur 7: Puinkuil in werkput 3. Foto richting het zuidwesten.

3.2.3. Vondsten

Er is een aantal vondsten verzameld, die afkomstig zijn uit of direct onder de bouwvoor (bijlage 6). Het gaat in totaal om 10 vondstnummers met 58 vondsten met de volgende vondstcategorien:

keramiek, keramisch bouw materiaal, dierlijk bot, schelp, pijpaaarde en glas. De meeste vondsten zijn afkomstig uit werkput 1 en 2 in en net onder de bouwvoor (42 stuks, vnrs 1-4). Het gaat om veel baksteenresten en resten (sub)recent aardewerk (19^e en 20^e eeuw). Het gaat ondermeer om roodbakkend aardewerk, industrieel witgoed en porselein uit de 19^e en 20^e eeuw dat hier gedumpt lijkt te zijn. Enkele vondsten dateren uit de 16^e/17^e eeuw. Dit zijn ondermeer fragmenten van een platte steel van een bakpan en baksteen van bijna kloostermopformaat (vnr. 1).

De vondsten uit werkput 3 zijn verspreid aangetroffen bij de machinale aanleg. Ook deze vondsten dateren voornamelijk uit de 19^e/20^e eeuw (Nieuwe tijd C) en een enkele uit de 16^e/17^e eeuw.

4. Conclusie

In opdracht van de gemeente Montfoort is op 28 november 2013 een Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd in verband met de geplande (her)ontwikkeling van het plangebied Kop IJsselveld aan de Waardsedijk Oost 11 en 13 in Montfoort. Binnen het plangebied is geen vindplaats aangetroffen. Ter hoogte van het manegeterrein (werkput 1 en 2) bevinden zich veel baksteenresten en aardewerkfragmenten in en net onder de bouwvoor, die hier gedumpt lijken te zijn. In werkput 3 is een grote verstoring in het midden van het plangebied aangetroffen. Het betreft een sloot met vulling die overeenkomt met de slootligging van de kadasterkaart van 1811-1832. De sloot is ondermeer gevuld met recent puin. De oorspronkelijke ouderdom van de sloot is onbekend. Mogelijk staat de sloot ook aangegeven op de Rijnlandkaart uit 1647.

Op basis van het verkennend booronderzoek en de ligging van het profiel, is het heel goed mogelijk dat er lokaal sprake is van een insnede van een crevasse, waarvan de restgeul nu een perceelsloot is. Verder naar het noorden is de perceelssloot de restgeul van een rivierloop. Waarschijnlijk vormde de crevasse een doorbraak. Het beddingzand is daarbij geërodeerd en daarna is de laagte opgevuld, eerst met de grijze klei, daarna met een humeuze klei, die op een oeverzone lijkt en ten slotte met antropogeen ophoogmateriaal om de geul grotendeels te dempen.

Een stukje noordelijker is een baksteenpuinlaag aangetroffen, die ook in zuidoostelijke richting, buiten de sleuf, aanwezig moet zijn. Tussen het puin zijn enkele subrecente aardewerkscherven waargenomen. Mogelijk heeft het puin te maken met een woning of boerderij, die hier volgens de historische kaarten van het hoogheemraadschap van Rijnland uit 1615 en 1647 gestaan moet hebben. Het is niet bekend wanneer de bebouwing is gesloopt, maar op de kadastrale minuut uit 1811-1832 is de bebouwing in ieder geval verdwenen.

Doordat een vindplaats ontbreekt binnen het plangebied is het niet mogelijk het plangebied te waarderen.

4.1. Beantwoording van de onderzoeksvragen

1. Wat is de aard, omvang, kwaliteit en het verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?

Het enige relevante spoor betreft een puinlaag in werkput 3. De laag meet minimaal 2,5 m lang en bevat voornamelijk sterk gefragmenteerde baksteenresten.

2. Wat is de diepte van archeologische sporen, structuren en lagen?

De puinlaag ligt tussen 20 en 75 cm onder het maaiveld.

3. Wat is de conservering en gaafheid van de vindplaats(-en)?

Niet van toepassing. Er is geen vindplaats.

4. Wat is de fasering van de vindplaats(-en)?

Niet van toepassing.

5. Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?

Er zijn 58 vondsten gedaan met de volgende vondstcategorieën: keramiek, keramisch bouw materiaal, dierlijk bot, schelp, pijp aarde en glas. De meeste vondsten dateren uit de 19^e en 20^e eeuw. Een minderheid is ouder en dateert uit de 16^e/17^e eeuw.

6. Uit welke periode dateren de eventuele sporen?

Niet van toepassing.

7. Wat is de geologische context van de aangetroffen archeologische resten?

Het potentieel archeologische niveau bevindt zich op en in de oeverwalafzettingen van de Hollandsche IJssel. Ter hoogte van de aangetroffen sloot is een crevasserestgeul aanwezig.

8. Wat is de landschappelijke context van de aangetroffen structuren en sporen?

De puinlaag bevindt zich net onder de bouwvoor.

9. Zijn resten van een historische weg aanwezig, en zo ja, hoe is de weg opgebouwd? Is het opgeboorde puin te relateren aan deze weg? Wat is de datering van de weg? Zijn er aanwijzingen voor herstelwerkzaamheden?

Nee, er is geen weg aangetroffen. Wel is een slootvulling aangetroffen met ondermeer recent puin. De originele ouderdom van de sloot is moeilijk vast te stellen.

10. Zijn er resten van de bebouwing aanwezig, die op 17^e eeuwse kaarten aangegeven is? Zijn er sporen en structuren aanwezig die verband houden met het erf van de huisplaats en zo ja, waaruit bestaan deze? Hoe was het erf ingedeeld?

Nee, er zijn geen resten van de bebouwing aanwezig, die op 17^e eeuwse kaarten staan aangegeven. Wel is een puinlaag aangetroffen die hier mogelijk verband mee houdt.

11. Zijn er aanwijzingen voor ambachtelijke activiteiten? En zo ja, wat is het karakter van deze activiteiten?

Nee, niet van toepassing.

12. Indien geen of nauwelijks archeologische resten worden aangetroffen: wat is de reden hiervoor?

Hoewel de bodemopbouw grotendeels intact is zijn geen relevante archeologische sporen aangetroffen. Dit kan nauwelijks worden toegeschreven aan verbruining, omdat dit slechts in beperkte mate aanwezig is. Voor de afwezigheid van sporen is geen andere verklaring te geven dan dat het gebied niet in gebruik genomen is in het verleden. Vermoedelijk waren er aantrekkelijkere plekken in de omgeving.

13. Is een behoudenswaardige vindplaats aanwezig? Zo ja, is deze te beschermen door middel van planaanpassing? Is vervolgonderzoek nodig?

Nee, niet van toepassing.

5. Aanbevelingen

In het plangebied is geen vindplaats aangetroffen. Vanwege het ontbreken van archeologisch relevante sporen adviseert IDDS Archeologie om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

NB. Bovenstaand advies dient gecontroleerd en beoordeeld te worden door de bevoegde overheid, in dit geval de Gemeente Montfoort. Deze zal vervolgens een besluit nemen inzake de te volgen procedure. IDDS Archeologie wil meegeven dat voordat dit besluit genomen is, er niet begonnen kan worden met bodemverstorende activiteiten of activiteiten die voorbereiden op bodemverstoringen.

5.1. Betrouwbaarheid

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het onverwacht aantreffen dan wel het ongezien vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen. Aangezien het onderzoek is uitgevoerd door middel van een steekproef kan echter, op basis van de onderzoeksresultaten, de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische waarden niet gegarandeerd worden. Wij wijzen u er graag op dat indien archeologische waarden worden aangetroffen deze conform de Monumentenwet 1988, artikel 53, bij de minister voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap gemeld dienen te worden. Dit kan door het invullen van het vondstmeldingsformulier op de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (www.cultureelerfgoed.nl) of door contact op te nemen met de InfoDesk (info@cultureelerfgoed.nl).

Literatuur en kaarten

ANWB, 2005: *ANWB Topografische Atlas Utrecht 1:25000*, Den Haag.

Berendsen, H.J.A. /E. Stouthamer, 2001: Geological – Geomorphological map of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands, in H.J.A. Berendsen/E. Stouthamer (eds.), *Palaeogeographical development of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands*, Assen, Addendum 1.

Centraal College van Deskundigen, 2010: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie*, versie 3.2, Gouda.

Coppens, C.F.H./ J. Sprangers, 2013: *Plangebied Waardsedijk Oost 11 & 13 te Montfoort, gemeente Montfoort; archeologisch vooronderzoek: een karterend veldonderzoek*, RAAPnotitie 4466, Weesp.

Holl, J en A. de Boer, 2008: *Montfoort, IJsselveld, een bureauonderzoek*, ADC Rapport 1390, Amersfoort.

Koekkelkoren, A.M.H.C. & L. Haaring, 2012: *Archeologisch bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase, Waardsedijk Oost 11 & 13, Montfoort, gemeente Montfoort*. IDDS Archeologie rapport 1387, IDDS Archeologie, Noordwijk.

Moerman, S., 2013: *Plan van aanpak. Kop IJsselveld in Montfoort, gemeente Montfoort*, Noordwijk (intern rapport, IDDS Archeologie).

Lijst van afkortingen en begrippen

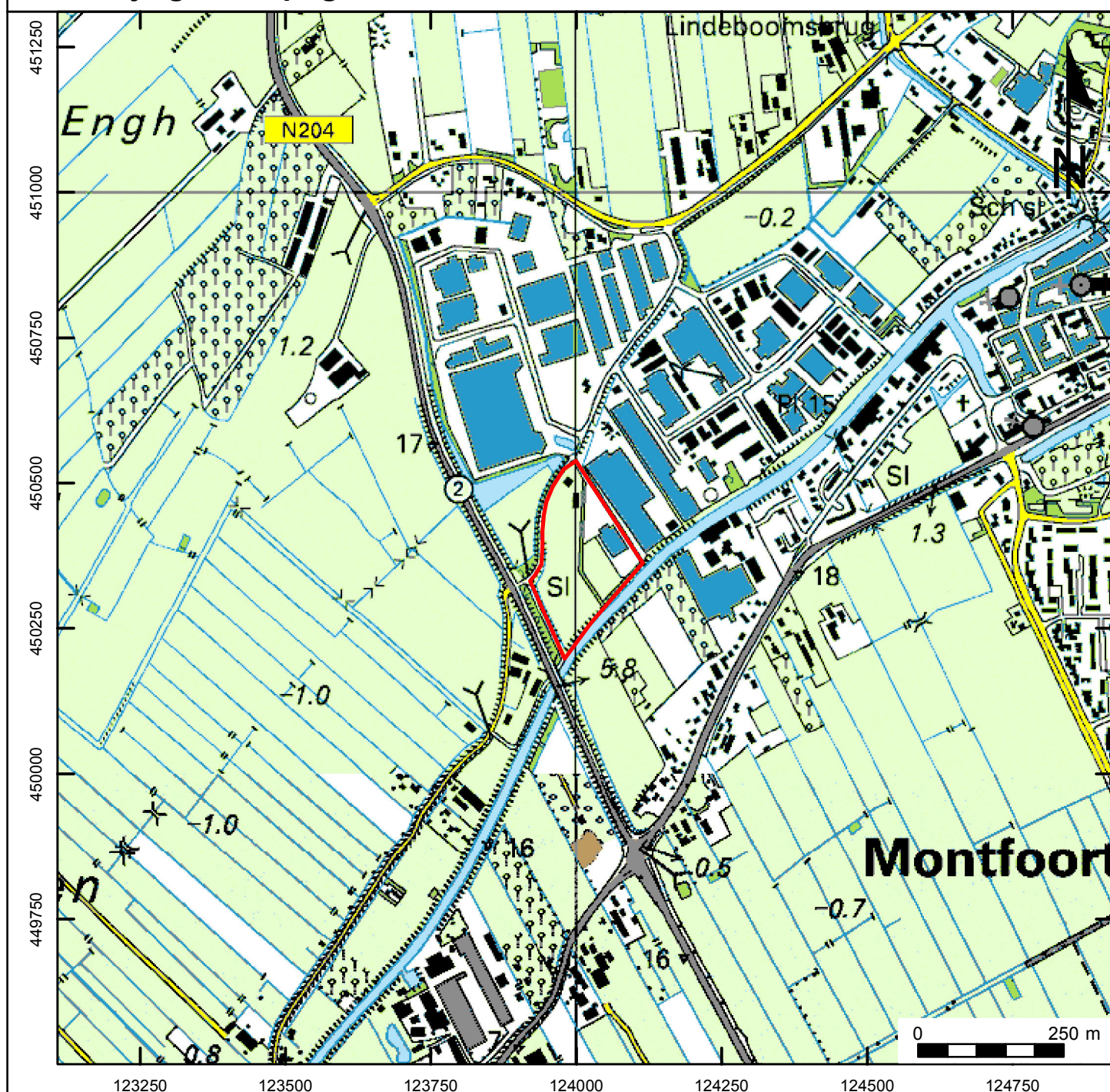
Afkortingen

Archis	Archeologisch Informatie Systeem
AMK	Archeologische Monumenten Kaart
BP	Before Present (Present = 1950)
GPS	<i>Global Positioning System</i>
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
mv	maaiveld (het landoppervlak)
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PvA	Plan van Aanpak
PvE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

Verklarende woordenlijst

antropogeen	door menselijke activiteit veroorzaakt of gemaakt
artefact	door de mens vervaardigd voorwerp
eerdgrond	grond met een humushoudende minerale bovengrond van meer dan 50 cm, ontstaan door invloed van de mens, vaak gaat het om een esdek
esdek	dikke humeuze laag ontstaan door eeuwenlange bemesting; beschermt de oorspronkelijke bodem tegen ploegen en andere verstoringen
horizont	kenmerkende laag binnen de bodemvorming
humeus	organische stoffen bevattend; bestaande uit resten van planten en dieren in de bodem
leem	samenstelling van meer dan 50% silt, minder dan 50% zand en minder dan 25% klei
silt	zeer fijn sediment met grootte 0,002-0,063 mm
slak	steenachtig afval van metaal- of aardewerkproductie
vaaggrond	grond zonder duidelijke tekenen van bodemvorming
zavel	grondsoort die tussen 8 en 25% klei (deeltjes kleiner dan 0,002 mm) bevat

Bijlage 1: Topografische kaart

Projectnummer: 40211013

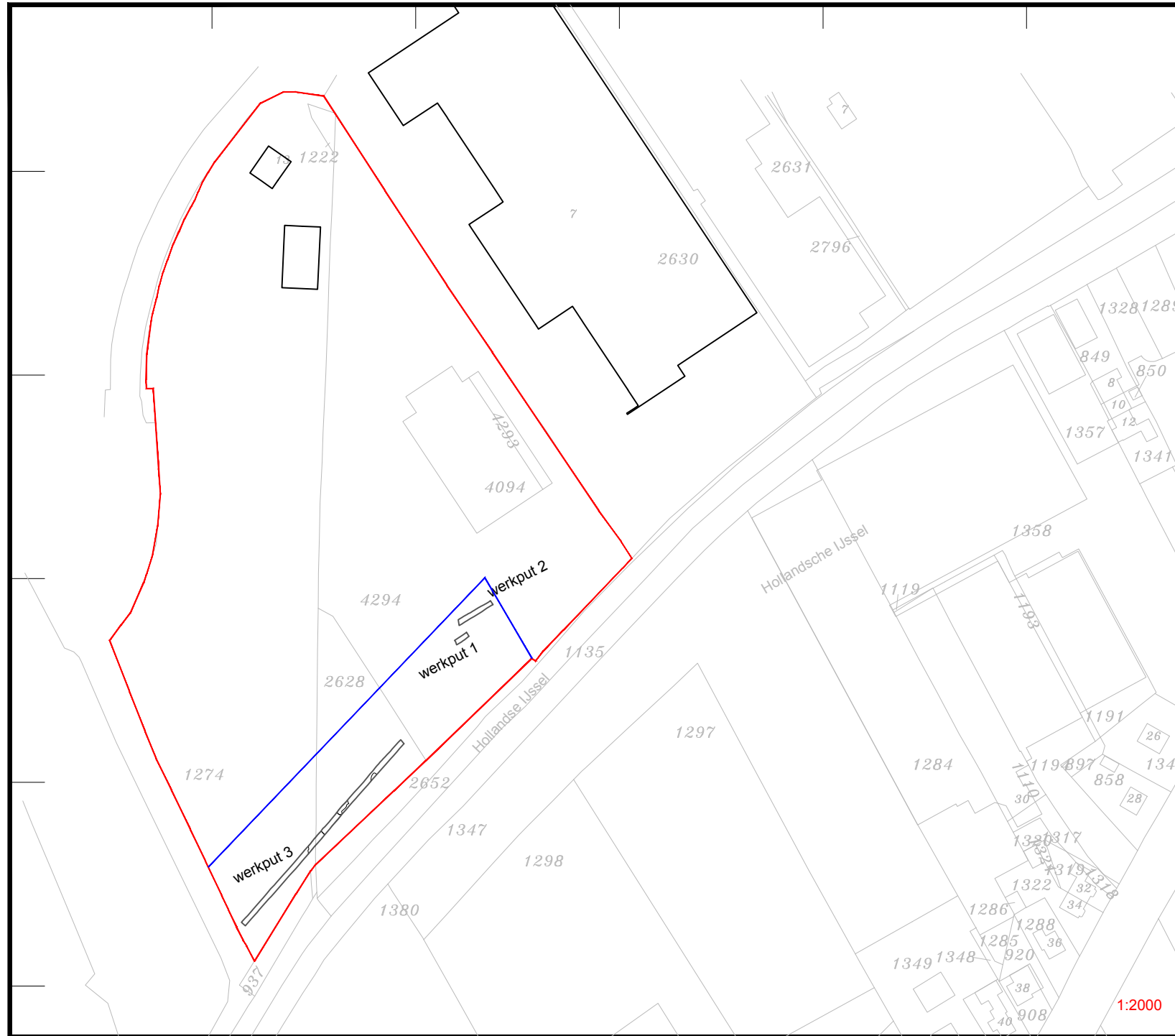
Projectnaam: Waardsedijk Oost 11 & 13, Montfoort

Legenda

Plangebied

BIJLAGE 2 WERKPUTTENKAART WERKPUT 1, 2 EN 3

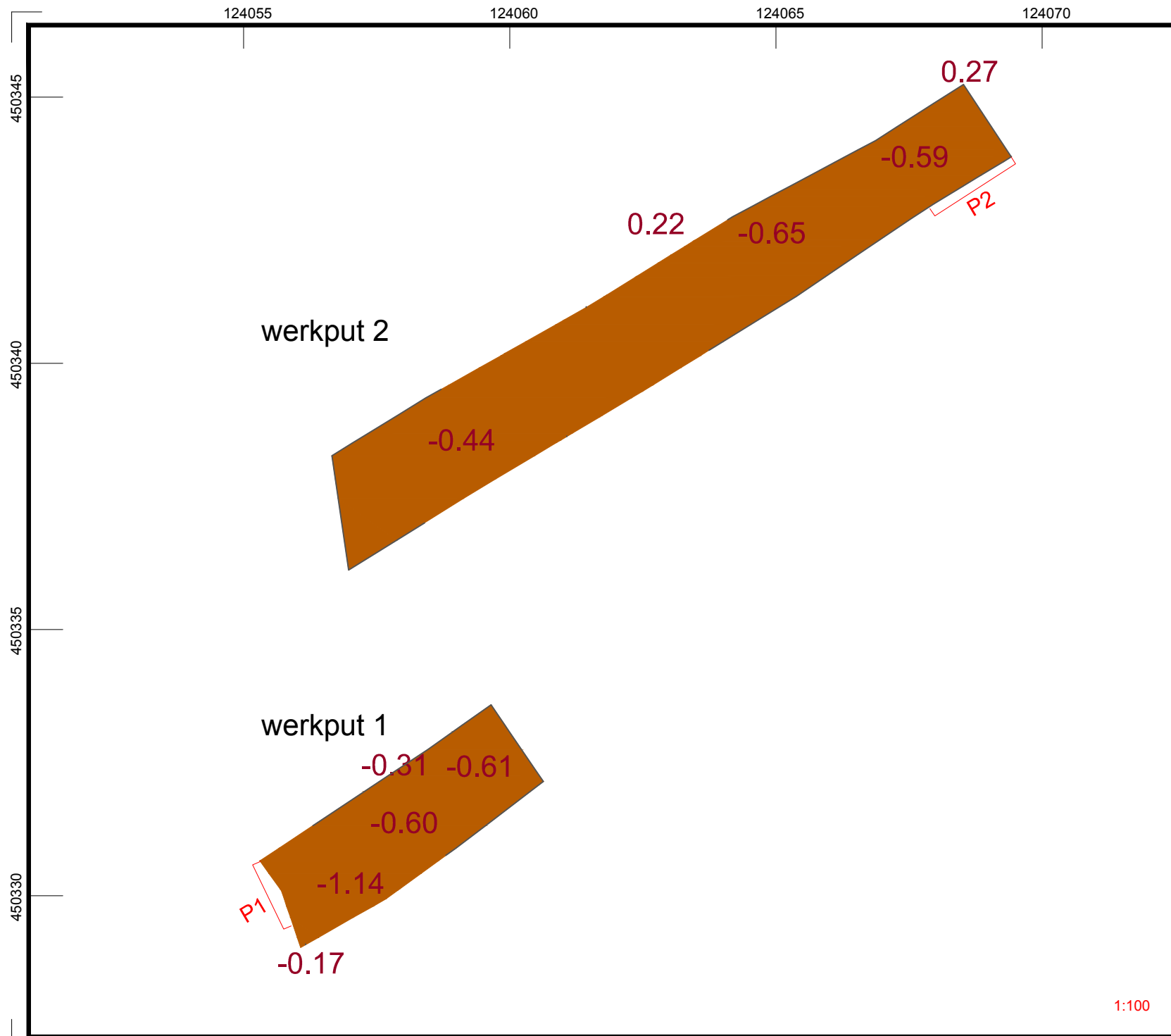

LEGENDA

- putgrenzen
- plangebied
- onderzoekslocatie

REV.	DATUM	NAAM	OMSCHRIJVING	
0	17.12.13	HNA	WERKPUTTENKAART	
 NOORDWIJK (Hoofdkantoor) 's-gravendijksaweg 37 Postbus 126 2200 AC Noordwijk TEL: 071 - 402 85 86 FAX: 071 - 4035524 EMAIL: INFO@IDDS.NL www.idds.nl				SCHAAL: 1:2000 1:- FORMAAT: A4
OMSCHRIJVING Waardsedijk Oost 11 & 13, Montfoort				
PROJECT NR. 40211013				

1:2000

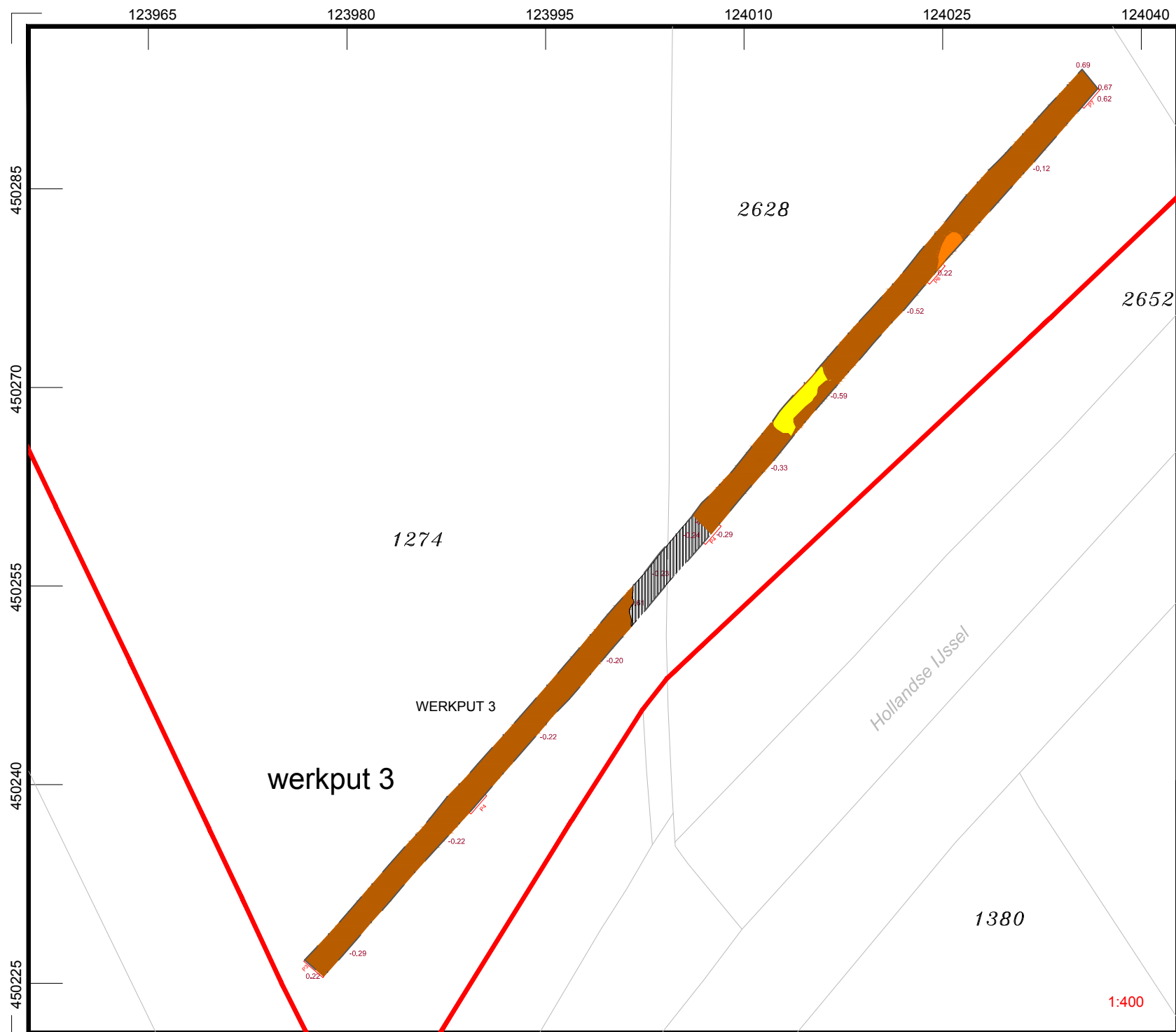
BIJLAGE 3a SPORENKAART WERKPUT 1 EN WERKPUT 2

LEGENDA

- putgrenzen
- zandige klei (oeverafz)
- PX
- +/- X,XX
- profiel
- hoogte in m+/- NAP

REV.	DATUM	NAAM	OMSCHRIJVING	
0	18.12.13	HNA	SPORENKAART WP 1 EN WP 2	
			NOORDWIJK (Hoofdkantoor) 's-gravendijksaweg 37 Postbus 126 2200 AC Noordwijk TEL: 071 - 402 85 86 FAX: 071 - 4035524 EMAIL: INFO@IDDS.NL www.idds.nl	SCHAAL: 1:100 1:- FORMAAT: A4
OMSCHRIJVING Waardsedijk Oost 11 & 13, Montfoort				
PROJECT NR. 40211013				

BIJLAGE 3b SPORENKAART WERKPUT 3

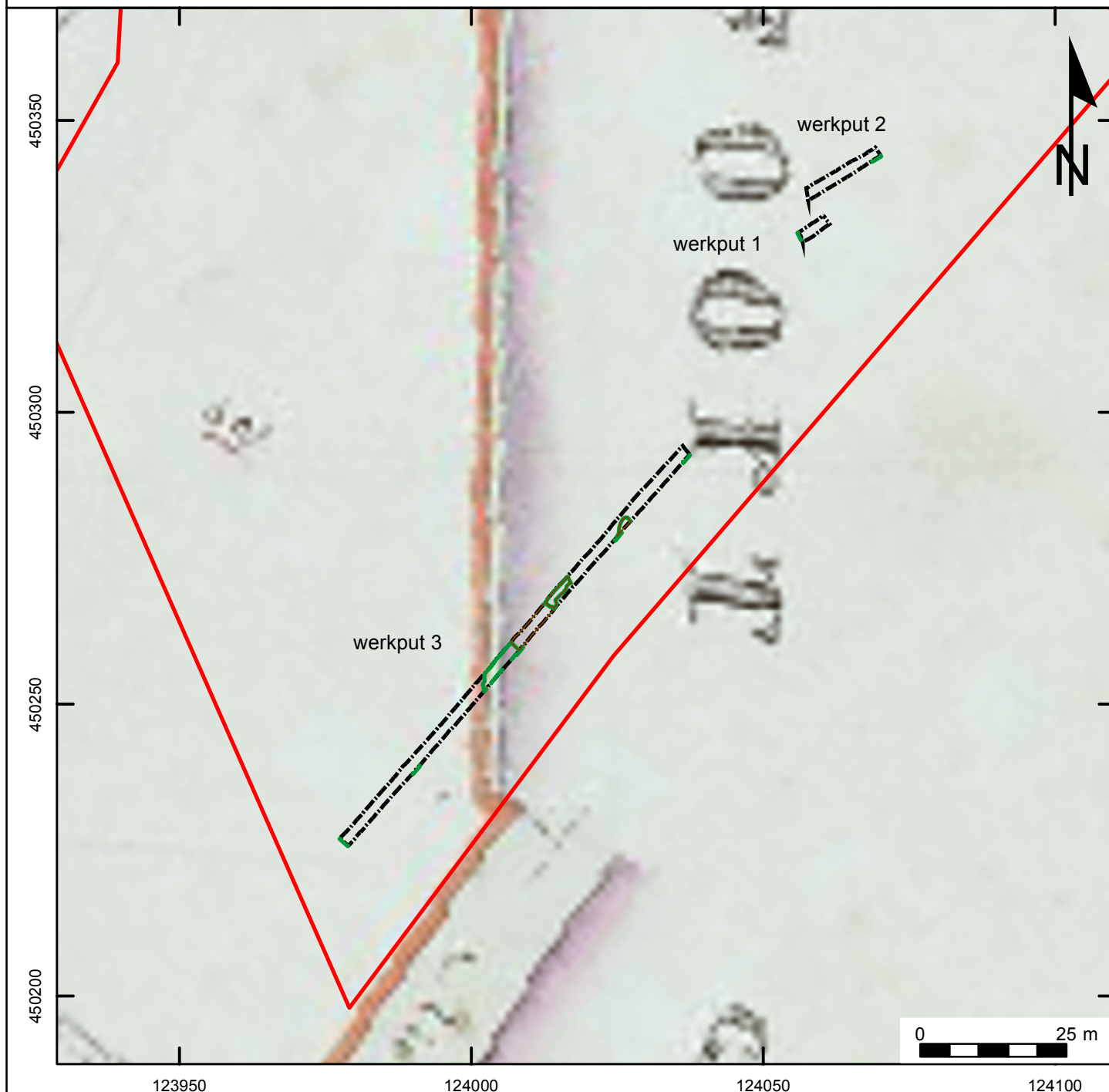

LEGENDA

- putgrenzen
- verstoord
- beddingzand
- zandige klei (oeverafz)
- puinlaag
- profiel
- +/- X,XX
- hoogte in m+/- NAP

REV.	DATUM	NAAM	OMSCHRIJVING	
0	18.12.13	HNA	SPORENKAART WP 3	
			NOORDWIJK (Hoofdkantoor) 's-gravendijksaweg 37 Postbus 126 2200 AC Noordwijk TEL: 071 - 402 85 86 FAX: 071 - 4035524 EMAIL: INFO@IDDS.NL www.idds.nl	SCHAAL: 1:400 FORMAAT: A4
OMSCHRIJVING Waardsedijk Oost 11 & 13, Montfoort				
PROJECT NR. 40211013				

Bijlage 5: Kadasterkaart minuutplan 1811-1813

Projectnummer: 40211013

Projectnaam: Waardsedijk Oost 11 & 13, Montfoort

Legenda

Plangebied

Bijlage 6: Determinatielijst vondstmateriaal

vondstnr	werkput	vak	coding (ABR)	baksel/type	vorm	type/ productiepl aats	Rand	Bodem	Wand	Gruis	aantal	kleur	versiering	glazuur	plaats glazuur	daterings code	datering	opmerkingen
1	1	1	KBM	roodbakkend	baksteen		1				1	oranje				NTA	16e eeuw	?x13x6,5 cm
1	1	1	KBM	roodbakkend	baksteen		1				1	paars				NT	1600-1900	?x11,5x5,5 cm
1	1	1	KBM	roodbakkend	baksteen		1				1	oranje				NTB	17e,18e	brok
1	1	1	KBM	roodbakkend	plavuis			1			1	oranje				NT	1550-1800	dikte 3,5 cm
1	1	1	KER	roodbakkend	bakpan		3		1		4	oranje	steel open vouwranden	lood	in	NTA	1500-1650	
1	1	1	KER	roodbakkend	bakpan		1				1	oranje				NTA	1500-1650	
1	1	1	KER	roodbakkend	pot		1				1	oranje	dekselgeulrand	lood	in	NTA	1500-1650	
1	1	1	KBM	roodbakkend	baksteen		1				1	oranje				NTB	17e,18e	brok
1	1	1	ODB	dierlijk bot	rib				2		2	bruin				indet	indet	
2	2	2	KBM	roodbakkend	baksteen		1				1	paars				NTC	20e eeuw	
2	2	2	KER	steengoed	mineraalwaterfles			1	1		2	lichtbruin		zout	uit	NTC	1850-1950	
2	2	2	KER	industrieel witgoed	kop/m			1			1	creme		tin	in en uit	NTC	19e-20e	
2	2	2	KBM	grijsbakkend	dakpan				1		1	grijs				NTC	20e eeuw	
2	2	2	KER	porselein	kop/m		1		2		3	wit	kobaltoxide	tin	in en uit	NTC	19e-20e	
2	2	2	KBM	faience	tegels				1		1	wit		tin	in en uit	NTBC	19e eeuw	
2	2	2	KER	grijsbakkend	indet				1		1	bruin		lood	in en uit	NTC	20e eeuw	gres?
2	2	2	SE	schelp	torentje		1				1	lichtbruin				indet	indet	
3	2	3	MX	ijzer	stoelpoot				1		1	bruin				NTC	1850-1950	gedeselecteerd
3	2	3	KBM	roodbakkend	baksteen		1				1	oranje				NTB	17e,18e	?x12,5x4,5
3	2	3	KER	steengoed	pot		1				1	grijs	kobaltoxide, horizontaal oor	zout	in en uit	NTC	20e eeuw	Keulse pot
3	2	3	KER	industrieel witgoed	indet				2		2	wit		tin	in en uit	NTC	20e eeuw	
3	2	3	KER	faience	tegels				1		1	wit		tin	uit	NTBC	19e/20e	
3	2	3	KER	porselein	indet				2		2	wit		tin	in en uit	NTC	20e eeuw	
4	2	4	KBM	roodbakkend	baksteen		1				1	oranje				NTB	17e,18e	
4	2	4	KBM	roodbakkend	baksteen		1				1	rood				NTA	16e, 17e	
4	2	4	KER	steengoed	mineraalwaterfles		1				1	lichtbruin		zout	uit	NTBC	1830-1900	
4	2	4	GLS	melkglas	indet				1		1	wit				NTC	20e eeuw	
4	2	4	KER	industrieel witgoed	pot	Maastricht	1		2		3	creme	standing	tin	in en uit	NTC	1836	Petrus Regout
4	2	4	KER	roodbakkend	pot		1				1	bruin	mangaanoxide	lood	in en uit	NTC	1850-1900	
4	2	4	KER	roodbakkend	pot				1		1	bruin	mangaanoxide	lood	in en uit	NTC	1850-1900	standvlak
4	2	4	KER	pijpaarde	pijp		1				1	witgrijs				NTC	19e, 20e	
5	3	1	KER	roodbakkend	pot		2		2		4	lichtoranje		lood	in	NTAB	16e, 17e	
6	3	4	KER	roodbakkend	pot			1			1	oranje	standing	lood	in en uit	NTB	17e,18e	
6	3	4	KER	roodbakkend	bord	Nederrijn	1				1	oranje	witte slibrand, slibstippen	lood	in	NTB	1720-1780	Nederrijns bord
6	3	4	KBM	roodbakkend	baksteen		1				1	oranje				NTB	17e,18e	
6	3	4	KER	majolica	indet				1		1	wit		lood en tin	in en uit	NTC	19e eeuw	
7	3	5	KBM	roodbakkend	plavuis		1				1	oranje				NT	1550-1800	dikte 2,5 cm
8	3	6	KER	roodbakkend	indet				1		1	lichtbruin		lood	in	NTA	16e eeuw	
8	3	6	KER	pijpaarde	pijp				1		1	lichtgrijs				NTAB	1640-1670	
8	3	6	KBM	roodbakkend	plavuis		1				1	rood				NT	1550-1850	dikte 2 cm
8	3	6	KBM	roodbakkend	dakpan				2		2	rood				NTBC	18e, 19e	
9	3	11	ODB	pijbeen	indet				1		1	lichtbruin				indet	indet	onvolgroeide epifysen, jong volwassen
10	3	18	KER	roodbakkend	pot		1				1	rood	verticaal worstoor, dekselgeulrand	lood	in en uit	NTB	17e,18e	

Bijlage 7: Periodentabel

